

ZARZĄDZENIE nr 63/2017
Rektora Uniwersytetu Opolskiego
z dnia 30 listopada 2017 r.
tekst jednolity z 7 grudnia 2022 r.

w sprawie powołanie Uczelnianej Komisji
do spraw Etyki Badań Naukowych w Uniwersytecie Opolskim

Na podstawie **art. 23 ust. 1** ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 574 z późn. zm.) oraz **§ 13 ust. 3** Statutu Uniwersytetu Opolskiego (t.j.: Uchwała nr 126/2020-2024 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 30 września 2021 r.) – **Rektor Uniwersytetu Opolskiego** zarządza:

§ 1

1. Powołuje się na Uniwersytecie Opolskim „Uczelnianą Komisję do spraw Etyki Badań Naukowych”.
2. Regulamin „Uczelnianej Komisji do spraw Etyki Badań Naukowych” – stanowi załącznik do niniejszego Zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

REKTOR
UNIwersYTETU OPOLSKIEGO

prof. dr hab. Marek Masnyk

REGULAMIN UCZELNIANEJ KOMISJI DO SPRAW ETYKI BADAŃ NAUKOWYCH W UNIWERSYTECIE OPOLSKIM

§ 1

ZASADY OGÓLNE

DZIAŁANIA KOMISJI DO SPRAW ETYKI BADAŃ NAUKOWYCH

1. Zadaniem Uczelnianej Komisji do spraw Etyki Badań Naukowych w Uniwersytecie Opolskim – zwaną w dalszej części niniejszego Regulaminu „Komisją” – jest opiniowanie projektów badań naukowych realizowanych przez pracowników, studentów, doktorantów i podmioty zewnętrzne w Uniwersytecie Opolskim pod kątem ich zgodności z zasadami etyki w zakresie respektowania praw ochrony dóbr osobistych uczestników projektu badawczego (badających i badanych).
2. Komisja jest organem opiniotwórczym i opiniodawczym, pozwalającym badaczom rozstrzygnąć dylematy etyczne w oparciu o uznane w środowisku zawodowym standardy badań naukowych.
3. Komisja prowadzi także działalność mającą na celu upowszechnianie standardów rzetelności badań naukowych.
4. Komisja realizuje swoje zadania w sposób bezstronny, poufny i przejrzysty, bez nieuzasadnionej zwłoki a członkostwo w Komisji sprawowane jest na zasadzie dobrowolności, a w przypadku konfliktu interesów członek komisji powinien zaniechać udziału w podejmowaniu uchwały.
5. Komisja realizuje swoje zadania poprzez opiniowanie wniosków badawczych, przy czym Komisja nie ocenia wartości naukowej wartości prowadzonych badań.
6. Za etyczną stronę badań realizowanych na potrzeby prac dyplomowych i doktorskich odpowiada promotor, a w szczególnych okolicznościach Komisja może zaopiniować projekty badań realizowane w ramach prac dyplomowych i innych projektów empirycznych na wniosek promotora albo opiekuna projektu.

§ 2

TRYB POWOŁYWANIA KOMISJI

1. Komisja powoływana jest przez Rektora Uniwersytetu Opolskiego.
2. Kadencja Komisji trwa cztery [4] lata.
3. W skład komisji wchodzi:
 - 1) prorektor ds. nauki Uniwersytetu Opolskiego – jako Przewodniczący Komisji;
 - 2) po trzech [3] przedstawicieli każdego z Wydziałów Uniwersytetu Opolskiego w stopniu co najmniej doktora wskazanych na wniosek Przewodniczącego Komisji przez Dziekana danego Wydziału.
4. W szczególnych okolicznościach, uzasadnionych problematyką badań lub przyjętą metodą, Przewodniczący Komisji może powołać dodatkowego recenzenta spoza Członków Komisji.
5. Komisja – na wniosek jej Przewodniczącego – wybiera spośród swoich Członków Wiceprzewodniczącego i Sekretarza Komisji.

¹ W brzmieniu określonym w załączniku do Zarządzenia nr 115/2022 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 7 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany i ogłoszenia tekstu jednolitego zarządzenia nr 63/2017 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 30 listopada 2017r. w sprawie powołania Uczelnianej Komisji do spraw Etyki Badań Naukowych w Uniwersytecie Opolskim.

6. Rektor Uniwersytetu Opolskiego odwołuje Członków Komisji:
 - 1) po rezygnacji złożonej na piśmie za pośrednictwem Przewodniczącego Komisji;
 - 2) na wniosek Przewodniczącego, gdy Członek nie uczestniczy w posiedzeniach Komisji lub opóźnia jej prace;
 - 3) w wyniku utraty tytułu do powołania na Członka Komisji, o którym mowa w ust. 3 pkt 2.
7. W przypadku odwołania Członka Komisji przed upływem kadencji, Rektor powołuje nowego Członka Komisji zgodnie z postanowieniami § 2 ust. 1–3 Regulaminu.

§ 3

TRYB PRACY KOMISJI

1. Komisja obraduje w podziale na dwanaście [12] Sekcji Wydziałowych, odpowiednio dla każdego z Wydziałów Uniwersytetu Opolskiego. Sekcje Komisji Wydziałowej obradują ciągle z wykorzystaniem nowoczesnych technologii komunikacyjnych, natomiast spotkania Sekcji odbywają się na wniosek Przewodniczącego.
2. Posiedzenia Sekcji Wydziałowych Komisji są protokołowane lub utrwalane za pomocą narzędzi technologii komunikacyjnych.
3. Sekcje Wydziałowe Komisji podejmują uchwały oraz zatwierdzają opinie w trybie głosowania określonym przez Przewodniczącego, zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej dwóch [2] Członków danej Sekcji oraz Przewodniczącego lub Wiceprzewodniczącego
4. Każda z Sekcji Wydziałowych Komisji wyraża opinię na piśmie najpóźniej dwa [2] tygodnie od daty otrzymania kompletnej dokumentacji badania i przekazuje ją zainteresowanemu. W szczególnych okolicznościach, na wniosek zainteresowanego, uzasadniony wyjątkowymi okolicznościami badania, Sekcja wydaje opinię w trybie przyspieszonym, nie później niż trzy [3] dni od daty otrzymania kompletnej dokumentacji badania.
5. Opinia Komisji może być:
 - 1) negatywna – w przypadku stwierdzenia niezgodności z normami etycznymi, (opinia taka wymaga wyczerpującego pisemnego uzasadnienia na piśmie);
 - 2) pozytywna – potwierdzająca zgodność procedur z przyjętymi normami etycznymi (opinia ta wymaga uzasadnienia wskazującego jedynie osnowę podjęcia decyzji).
6. W sprawach spornych Komisja zwraca się o opinię do Rektora Uniwersytetu Opolskiego, który pełni też funkcję organu odwoławczego od decyzji Komisji, przy czym Rektor Uniwersytetu Opolskiego w wyniku postępowania odwoławczego, uchyla uchwałę Komisji i kieruje sprawę do ponownego rozpoznania przez Komisję.
7. Opinia Komisji podjęta w wyniku ponownego rozpoznania jest ostateczna.

§ 4

PROCEDURA WYDAWANIA OPINII

1. Wnioskodawca kieruje wniosek o wyrażenie opinii o projekcie w formie elektronicznej do Przewodniczącego Komisji.
2. Wniosek o wyrażenie opinii stanowi opis badania. Wniosek zawiera między innymi następujące informacje: tytuł projektu, dane osoby odpowiedzialnej za badania, charakterystykę badań (ilościowe, jakościowe, eksperymentalne, kwestionariuszowe, mieszane), opis procedury i metod, uzasadnienie lub

wyjaśnienie zastosowanych procedur i metod. Szczegóły dotyczące treści wniosku sformułowane są w oddzielnym dokumencie.

3. Przewodniczący, po zapoznaniu się z dokumentacją badania naukowego:
 - 1) wzywa badacza do uzupełnienia wniosku, w przypadku stwierdzenia jego niekompletności;
 - 2) przekazuje dokumentację projektu badawczego do właściwej merytorycznie Sekcji Wydziałowej Komisji i ustala termin przekazania opinii dotyczącej projektu badawczego nie dłuższy niż dwa [2] tygodnie;
 - 3) jeśli to uzasadnione, po konsultacji z członkami Sekcji Wydziałowej Komisji, powołuje ekspertów spoza Komisji;
 - 4) może wezwać badacza do udziału w posiedzeniu Sekcji Wydziałowej Komisji, w celu prezentacji projektu badawczego oraz udzielenia wyjaśnień – wyjaśnienia mogą zostać złożone w formie elektronicznej.
4. Członkowie Sekcji Wydziałowej Komisji prezentują opinie, a Przewodniczący po uwzględnieniu uwag Członków Sekcji:
 - 1) w przypadku zgodnych projektów opinii pozytywnych formułuje jednolitą treść opinii dla Komisji;
 - 2) w przypadku zgodnych opinii negatywnych formułuje jednolitą treść opinii dla Sekcji Wydziałowej Komisji oraz uzasadnienie – w uzasadnieniu opinii negatywnej może być zawarte stanowisko Sekcji Wydziałowej Komisji uwzględniające zmianę opinii na pozytywną, po dokonaniu określonych przez Sekcję zmian;
 - 3) w przypadku rozbieżności opinii, po zapoznaniu się z uzasadnieniami tych opinii, członkowie Sekcji Wydziałowej Komisji głosują nad ostateczną opinią. Głosowanie jest podstawą wydania uchwały.
5. Członkowie Sekcji Wydziałowych Komisji głosować mogą albo przyjmując, albo odrzucając opinię, nie mają możliwości wstrzymania się od głosowania.

§ 5

Przewodniczący Komisji przekazuje uchwałę Komisji wyrażającą opinię badaczowi niezwłocznie.

§ 6

Obsługę administracyjną działalności Komisji, w tym sporządzanie protokołu posiedzeń, zapewnia, zgodnie z potrzebami Komisji, Dyrektor Biura Nauki i Obsługi Projektów Uniwersytetu Opolskiego.

**Wniosek
do Uczelnianej Komisji do spraw Etyki Badań Naukowych
o wydanie opinii na temat badania**

1. Tytuł projektu/badania	
2. Dane składającego i zespołu badawczego	
3. Dane na temat uczestników badania i sposobu ich rekrutowania	
4. Cel badań w wymiarze teoretycznym i praktycznym	
5. Szczegółowy opis procedury badawczej, z uwzględnieniem stosowanych metod i technik badawczych oraz kwestii wynagrodzenia osób badanych (jeśli dotyczy)	
6. Wzór zgody na udział w badaniu (również wzór zgody opiekunów prawnych w przypadku osób małoletnich lub ubezwłasnowolnionych)	
7. Wzór instrukcji dla uczestników badania	
8. Ocenę ryzyka dla osób uczestniczących w badaniu, szczególnie zaś ryzyka dyskomfortu (cierpienia, obniżenia samooceny)	
9. Zasady upubliczniania wyników badań, zasady przekazywania uczestnikom badania informacji zwrotnej o wynikach oraz sposoby zapewnienia i anonimowości udziału w badaniu	
Oświadczam, że badania będące przedmiotem niniejszego wniosku mają charakter autorski.	
<p>_____ , _____</p> <p>_____</p> <p>miejsowość, data i podpis wnioskodawcy</p>	